

AVUKATLIK ASGARİ ÜCRET TARİFESİ

2003

RG: 04 Aralık 2003 - 25306

Türkiye Barolar Birliđi Başkanlığından:

Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi

GENEL HÜKÜMLER

Konu ve Kapsam

Madde 1- Bütün hukuki yardımlarda avukat ile iş sahipleri arasında yazılı ücret sözleşmesi yapılmamış olan veya avukatlık ücretinin kanun gereği karşı tarafa yükletilmesi gereken durumlarda, Avukatlık Kanunu ve bu Tarife hükümleri uygulanır. Bu Tarifede belirlenen ücretlerin altında avukatlık ücreti kararlaştırılmaz. Aksine yapılan sözleşmelerin ücrete ilişkin hükümleri geçersizdir.

Avukatlık Kanunu'nun 167 nci maddesi gereğince görevlendirilecek Hakem Kurulu ücretlerinin tespitinde bu tarifenin dördüncü kısmı hükümleri uygulanır.

Avukatlık ücretinin kapsadığı işler

Madde 2- Bu Tarifede yazılı avukatlık ücreti kesin hüküm elde edilinceye kadar olan dava, iş ve işlemlerin karşılığıdır. Avukat tarafından takip edilen dava veya işle ilgili olarak düzenlenen dilekçe ve yapılan diğer işlemler ayrı ücreti gerektirmez. Hükümlerin tanzihine ilişkin istemlerin ret veya kabulü halinde de avukatlık ücretine hükmedilemez.

Ancak, icra takipleriyle, Yargıtay, Danıştay, Askeri Yargıtay ve Sayıştay'da temyizen ve bölge idare mahkemelerinde itirazın görülen işlerin duruşmaları ayrı ücreti gerektirir.

Avukatlık ücretinin aidiyeti, sınırları ve ortak veya değişik sebeple davanın reddinde davalıların avukatlık ücreti

Madde 3- Yargı yerlerince avukata ait olmak üzere karşı tarafa yükletilecek avukatlık ücreti, ekli Tarifede yazılı miktardan az ve üç katından çok olamaz. Bu ücretin belirlenmesinde, avukatın emeği, çabası, işin önemi niteliği ve davanın süresi göz önünde tutulur.

Müteselsilen sorumlu olanlar aleyhine açılan davanın reddinde, ret sebebi ortak olan davalılar vekili lehine tek, ret sebebi ayrı olan davalılar vekili lehine ise her ret sebebi için ayrı ayrı avukatlık ücretine hükümlenir.

Birden çok avukat ile temsil

Madde 4- Aynı hukuki yardımın birden çok avukat tarafından yapılması durumunda, karşı tarafa bir avukatlık ücretinden fazlası yükletilemez.

Ücretin tümünü hak etme

Madde 5- Hangi aşamada olursa olsun, dava ve icra takibini kabul eden avukat, Tarife hükümleri ile belirlenen ücretin tamamına hak kazanır.

Davanın konusuz kalması, feragat, kabul ve sulhte ücret

Madde 6- Anlaşmazlık, davanın konusuz kalması, feragat, kabul ve sulh nedenleriyle; delillerin toplanmasına ilişkin ara kararı gereğinin yerine getirilmesinden önce giderilirse, Tarife hükümleriyle belirlenen ücretlerin yarısına, karar gereğinin yerine getirilmesinden sonra giderilirse tamamına hükümlenir.

Görevsizlik, yetkisizlik, dava ön şartlarının yokluğu veya husumet nedeniyle davanın reddinde, davanın nakli ve açılmamış sayılmasında ücret

Madde 7- Görevsizlik, yetkisizlik nedeniyle dava dilekçesinin reddine, davanın nakline veya davanın açılmamış sayılmasına; delillerin toplanmasına ilişkin ara kararı gereğinin yerine getirilmesinden önce karar verilmesi durumunda, Tarifede yazılı ücretin yarısına, karar gereğinin yerine getirilmesinden sonraki aşamada ise tamamına hükmolunur.

Şu kadar ki, davanın görüldüğü mahkemeye göre hükmolunacak avukatlık ücreti ikinci kısmın ikinci bölümünde yazılı miktarları geçemez.

Davanın dinlenebilmesi için kanunlarda öngörülen ön şartın yerine getirilmemiş olması ve husumet nedeniyle davanın reddine karar verilmesinde, davanın görüldüğü mahkemeye göre Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde yazılı miktarları geçmemek üzere üçüncü kısımda yazılı avukatlık ücretine hükmolunur.

Kanunlar gereği gönderme, yeni mahkemeler kurulması nedeniyle görevsizlik veya yetkisizlik kararı verilmesi durumunda avukatlık ücretine hükmedilmez.

Karşılık davada, davaların birleştirilmesinde ve ayrılmasında ücret

Madde 8- Bir davanın takibi sırasında karşılık dava açılması, başka bir davanın bu davayla birleştirilmesi veya davaların ayrılması durumunda, her dava için ayrı ücrete hükmolunur.

Nafaka, kira tespiti ve tahliye davalarında ücret

Madde 9- Tahliye davalarında bir yıllık kira bedeli tutarı, kira tespiti ve nafaka davalarında tespit olunan kira bedeli farkının veya hükmolunan nafakanın bir yıllık tutarı üzerinden Tarifenin üçüncü kısmı gereğince hesaplanacak miktarın tamamı, vekalet ücreti olarak hükmolunur. Bu miktarlar, Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde davanın görüldüğü mahkemeye göre belirlenmiş bulunan ücretten az olamaz.

Nafaka davalarında reddedilen kısım için avukatlık ücretine hükmedilemez.

Manevi tazminat davalarında ücret

Madde 10- Manevi tazminat davalarında avukatlık ücreti, hüküm altına alınan miktar üzerinden Tarifenin üçüncü kısmına göre belirlenir.

Davanın kısmen reddi durumunda, karşı taraf vekili yararına Tarifenin üçüncü kısmına göre hükmedilecek ücret, davacı vekili lehine belirlenen ücreti geçemez.

Bu davaların tamamının reddi durumunda avukatlık ücreti, Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümüne göre hükmolunur.

İcra ve iflas müdürlükleri ile tetkik merciinde ücret

Madde 11- İcra ve İflas Müdürlüklerindeki hukuki yardımlara ilişkin avukatlık ücreti, takip sonuçlanıncaya kadar yapılan bütün işlemlerin karşılığıdır. Konusu para veya para ile

değerlendirilebiliyor ise avukatlık ücreti, bu Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde icra dairelerindeki takipler için öngörülen ücretin ½ sinden az olamaz.

Aciz belgesi alınması, takibi sonuçlandıran işlemlerden sayılır.

İcra tetkik mercilerinde duruşma yapılırsa Tarife gereğince ayrıca avukatlık ücreti hükmedilir. Şu kadar ki bu ücret, Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünün iki ve üç sıra numaralarında gösterilen iş ve davalarla ilgili hukuki yardımlara ilişkin olup, Tarifenin üçüncü kısmına göre belirlenecek avukatlık ücreti bu sıra numaralarında yazılı miktarları geçemez.

Nafaka ve tahliyeyle ilişkin icra takiplerinde, Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümündeki tetkik mercilerinde açılan istihkak davalarında ise üçüncü kısımdaki ücretlere hükmedilir.

Borçlu itiraz süresi içerisinde borcunu öderse tarifeye göre belirlenecek ücretin dörtte üçü takdir edilir.

Tarifelerin üçüncü kısmına göre ücret

Madde 12- Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde gösterilen hukuki yardımların konusu para veya para ile değerlendirilebiliyor ise avukatlık ücreti, Tarifenin üçüncü kısmına göre belirlenir. Belirlenen bu ücret, yedinci maddenin ikinci fıkrası, dokuzuncu maddenin birinci fıkrasının son cümlesi ile onuncu maddenin son fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümüne göre tespit edilen ücretten az olamaz.

Ceza davalarında ücret

Madde 13- Şahsi davalarda (CMUK 344) beraat kararı verilmesi durumunda, Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümüne göre sanık vekili yararına avukatlık ücretine hükümlenir.

Şahsi dava veya kamu davasına katılma üzerine, mahkumiyete karar verilmiş ve şahsi hak isteminin bir bölümü kabul edilmiş ise, ret edilen miktar üzerinden sanık vekili yararına hükmedilecek avukatlık ücreti Tarifenin üçüncü kısmına göre belirlenir.

Ceza hükmü taşıyan özel yasa, tüzük ve karamamelere göre yalnız para cezasına hükümlenen davalarda tarifeye göre belirlenecek avukatlık ücreti hükümlenen para cezası tutarını geçemez.

466 sayılı Kanun Dışı Yakalanan veya Tutuklanan Kimselere Tazminat Verilmesi Hakkında Kanuna göre tazminat için Ağır Ceza Mahkemelerine yapılan başvurularda, Tarifenin üçüncü kısmı gereğince avukatlık ücretine hükmedilir. Şu kadar ki, hükmedilecek bu ücret ikinci kısmın ikinci bölümünün onuncu sıra numarasındaki ücretten az olamaz.

Şahsi davacı veya davaya katılanın manevi tazminat istemiyle ilgili avukatlık ücretinin tespitinde onuncu madde hükmü uygulanır.

Çocuk mahkemelerinde, suçun vasfına göre; sulh, asliye, ağır ceza mahkemeleri için, bu Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde öngörülen maktu ücretlere ilişkin hükümler uygulanır.

Danıştayda, Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde, bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinde görülen dava ve işlerde ücret

Madde 14- Danıştay'da ilk derecede veya duruşmalı olarak temyiz yoluyla görülen dava ve işlerde, idari ve vergi dava daireleri genel kurulları ile dava dairelerinde, bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinde davaya cevap verme sürelerinin bitimine kadar anlaşmazlığın feragat ya da kabul nedenleriyle ortadan kalkması veya bu nedenlerle davanın reddine karar verilmesi durumunda tarifede yazılı ücretin yarısına, diğer durumlarda tamamına hükmedilir.

Şu kadar ki, dilekçelerin görevli mercie gönderilmesine veya dilekçenin reddine karar verilmesi durumunda avukatlık ücretine hükmolunmaz.

Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde görülen dava ve işlerde de yukarıdaki fıkralarda belirtilen hükümler uygulanır.

Uzlaşma tutanağının hazırlanmasında ücret

Madde 15- Avukatlık Kanununun 35/A maddesinde sözü edilen uzlaşma tutanağının hazırlanmasında, konusu itibarıyla görevli mahkemeler için, bu Tarifenin ilgili kısımlarında belirlenen ücretin ½ si uygulanır.

Tabkimde ücret

Madde 16- Hakem önünde yapılan her türlü hukuki yardımlarda da bu Tarife hükümleri uygulanır.

İş takibinde ücret

Madde 17- Bu tarifeye göre iş takibi; yargı yetkisinin kullanılması ile ilgisi bulunmayan iş ve işlemlerin yapılabilmesi için, iş sahibi veya temsilci tarafından yerine getirilmesi kanunlara göre zorunlu olan iş ve işlemlerdir.

Tarifede yazılı iş takibi ücreti bir veya birden çok resmi daire, kurum veya kuruluşça yapılan çeşitli işlemleri içine alsa bile, o işin sonuçlanmasına kadar yapılan bütün hukuki yardımların karşılığıdır.

Dava vekili eliyle takip olunan işlerde ücret

Madde 18- Dava vekilleri tarafından takip olunan dava ve işlerde de bu Tarife uygulanır.

Tarifede yazılı olmayan işlerde ücret

Madde 19- Tarifede yazılı olmayan hukuki yardımlar için , işin niteliği göz önünde tutularak, Tarifedeki benzeri işlere göre ücret belirlenir.

Uygulanacak tarife

Madde 20- Avukatlık ücretinin takdirinde, hukuki yardımın tamamlandığı veya dava sonunda hüküm verildiği tarihte yürürlükte olan tarife esas alınır.

Yürürlük

Madde 21- Bu Tarife yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

AVUKATLIK ÜCRET TARİFESİ

BİRİNCİ KISIM

BİRİNCİ BÖLÜM

Dava ve Takiplerin Dışındaki Hukuki Yardımlarda Ödenecek Ücret

1. Büroda sözlü danışma (ilk bir saate kadar)	90.000.000.TL
takip eden her saat için	40.000.000.TL
2. Çağrı üzerine gidilen yerde sözlü danışma (ilk bir saate kadar)	175.000.000.TL
takip eden her saat için	90.000.000.TL
3. Yazılı danışma için	150.000.000.TL
4. Her türlü dilekçe yazılması, ihbarname, ihtarname, protesto düzenlenmesinde	90.000.000.TL
5. Sözleşmeler ve benzeri belgelerin hazırlanması	
a) Kira sözleşmesi ve benzeri	150.000.000.TL
b) Tüzük, yönetmelik, miras sözleşmesi, vasiyetname, vakıf senedi ve benzeri belgelerin hazırlanması	550.000.000.TL
c) şirket ana sözleşmesi, şirketlerin devir ve birleşmesi vb. ticari işlerle ilgili sözleşmeler.	550.000.000.TL

İKİNCİ BÖLÜM

İş Takibi Konusundaki Hukuki Yardımlarda Ödenecek Ücret

1. Bir durumun belgelendirilmesi, ödeme aşamasındaki paranın tahsili veya bir belgenin örneğinin çıkarılması gibi işlerin takibi için	110.000.000.TL
2. Bir hakkın doğumu, tespiti, tescili, nakli, değiştirilmesi, sona erdirilmesi veya korunması gibi amaçlarla yapılan işler için	200.000.000.TL
3. Tüzel kişi tacirlerin ana sözleşmelerinin onanması, bu tacirlerin çalışma konuları ile ilgili ruhsat ve imtiyazların alınması, devri ve Türk vatandaşlığına kabul edilme gibi işlerin takibi için	1.000.000.000.TL

4. Vergi uzlaşma komisyonlarında takip edilen işler için	400.000.000.TL
5. Uluslararası yargı yerlerinde takip edilen işlerde	
a) Duruşmasız ise	1.750.000.000.TL
b) Duruşmalı ise	3.500.000.000.TL
c) Konusu para olan işlerde ise ücret Tarifenin üçüncü kısmına göre belirlenir	

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Avukatlık Kanununun 35 inci Maddesi Gereğince Bulundurulması Zorunlu Sözleşmeli Avukatlara Aylık Ödenecek Ücret

1. Yapı kooperatiflerinde	275.000.000.TL
2. Anonim şirketlerde	425.000.000.TL

Takip edilen dava, takip ve işlerde tarifeye göre hesaplanacak vekalet ücreti yıllık avukatlık ücretinin üzerinde olduğu takdirde aradaki miktar avukata ödenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kamu Kurum ve Kuruluşlarıyla Özel Kişi ve Tüzel Kişilerin Sözleşmeli Avukatlarına Ödeyecekleri Aylık Avukatlık Ücreti	450.000.000.TL
---	----------------

Takip edilen dava, takip ve işlerde tarifeye göre hesaplanacak vekalet ücreti yıllık avukatlık ücretinin üzerinde olduğu takdirde aradaki miktar avukata ödenir.

İKİNCİ KISIM

BİRİNCİ BÖLÜM

Yargı Yerlerinde, İcra ve İflas Dairelerinde Yapılan ve Konusu Para Olsa veya Para ile Değerlendirilebilse Bile Maktu Ücrete Bağlı Hukuki Yardımlara Ödenecek Ücret

1. Görülmekte olan bir dava içinde olmamak koşulu ile ihtiyati haciz, ihtiyati tedbir, delillerin tespiti, icranın geri bırakılması, ödeme ve tevdi yeri belirlenmesi işleri için:	
a) Duruşmasız ise	90.000.000.TL
b) Duruşmalı ise	120.000.000.TL

Şu kadar ki, duruşmasızlarda (750.000.000) liraya , duruşmalılarda (1.000.000.000.) liraya kadar istenen ihtiyati haciz ve tedbirler için üçüncü kısma göre avukatlık ücreti uygulanır.

2. Ortaklığın giderilmesi için satış memurluğunda yapılacak işlerin takibi için	150.000.000.TL
3. Ortaklığın giderilmesi ve taksim davaları için	325.000.000.TL
4. Vergi mahkemelerinde takip edilen dava ve işler için	
a) Duruşmasız ise	210.000.000.TL
b) Duruşmalı ise	300.000.000.TL

Şu kadar ki, davanın ilişkin bulunduğu vergi miktarı duruşmasızlarda (1.750.000.000.) liraya, duruşmalılarda (2.500.000.000.) liraya kadar olan işlerde üçüncü kısma göre avukatlık ücreti uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Yargı Yerleri ile İcra ve İflas Dairelerinde Yapılan ve Konusu Para Olmayan veya Para ile Değerlendirilemeyen Hukuki Yardımlara Ödenecek Ücret

1. İcra dairelerinde yapılan takipler için	90.000.000.TL
2. İcra tetkik mercilerinde takip edilen işler için	100.000.000.TL
3. İcra tetkik mercilerinde takip edilen dava ve duruşmalı işler için	150.000.000.TL
4. İcra tetkik mercilerinde takip edilen ceza işleri için	90.000.000.TL
5. Hazırlık aşamasında takip edilen işler için	150.000.000.TL
6. Sulh mahkemelerinde takip edilen davalar için	150.000.000.TL
7. Asliye mahkemelerinde takip edilen davalar için	300.000.000.TL
8. Tüketici mahkemelerinden takip edilen davalar için (Şu kadarki müddeabihi 1.000.000.000 TL'yi geçen işlerde, bu tarifinin üçüncü kısmına göre Avukatlık ücreti belirlenir).	120.000.000.TL

9. Fikri ve sınai haklar mahkemelerinde takip edilen davalar için (Şu kadarki, konusu para ile ölçülebilir işlerde, müddeabihin 10.000.000.000 TL'yi geçmesi halinde, bu tarifenin üçüncü kısmına göre Avukatlık ücreti belirlenir).	1.100.000.000.TL-
10- Ağır ceza ve devlet güvenlik mahkemelerinde takip edilen davalar için	700.000.000.TL
11-Askeri mahkemelerde takip edilen davalar için	400.000.000.TL
12- İdare ve vergi mahkemelerinde takip edilen davalar için	
(a) Duruşmasız ise	200.000.000.TL
(b) Duruşmalı ise	325.000.000.TL
13- Yargıtay'da ilk derecede görülen davalar için	700.000.000.TL
14- Danıştay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde ilk derecede görülen davalar için	
(a) Duruşmasız ise	300.000.000.TL
(b) Duruşmalı ise	700.000.000.TL
15- Yargıtay, Danıştay, Askeri Yargıtay ve Sayıştay'da temyiz yolu ile görülen işlerin duruşması için	375.000.000.TL
16- Uyuşmazlık Mahkemesindeki davalar için	375.000.000.TL
17- Anayasa Mahkemesinde görülen dava ve işler için	
a)Yüce Divan sıfatı ile bakılan davalar	1.400.000.000.TL
b)Diğer dava ve işler	700.000.000.TL

ÜÇÜNCÜ KISIM

Yargı Yerleri ile İcra ve İflas Dairelerinde Yapılan ve Konusu Para Olan veya Para ile Değerlendirilebilen Hukuki Yardımlara Ödenecek Ücret

1. İlk (5.000.000.000.) lira için	%12
2. Sonra gelen (10.000.000.000.) lira için	%10
3. Sonra gelen (35.000.000.000.) lira için	%8
4. Sonra gelen (100.000.000.000.) lira için	% 6
5. Sonra gelen (250.000.000.000.) için	% 4
6. Sonra gelen (400.000.000.000.) lira için	% 2
7.Sonra gelen (700.000.000.000.) lira için	%1
8. 1.500.000.000.000 liradan yukarısı için	% 0,1

DÖRDÜNCÜ KISIM

Avukatlık Kanununun 167 nci Maddesine Göre Görevlendirilen Hakem Kuruluna Ödenecek Ücret

Hakem kurulunda görülecek tüm dava ve işler için 300.000.000.TL